BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TRƯ**ỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ**

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập – Tự do – Hạnh Phúc

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: Cơ sở dữ liệu (Database)

- Mã số học phần: CT180

- Số tín chỉ học phần: 3 tín chỉ

- Số tiết học phần: 30 tiết lý thuyết, 30 tiết thực hành.

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn: Hệ thống thông tin

- Khoa/Viện/Trung tâm/Bộ môn: Khoa Công nghệ Thông tin & Truyền thông

3. Điều kiện:

- Điều kiện tiên quyết: CT177

4. Mục tiêu của học phần:

Mục tiêu	Nội dung mục tiêu	CÐR CTÐT
4.1	Hiểu được lịch sử phát triển các mô hình CSDL. Hiểu những khía cạnh quan trọng về cơ sở dữ liệu, cũng như các công nghệ liên quan để sử dụng một cơ sở dữ liệu. Với một cơ sở dữ liệu cho trước, biết áp dụng các khái niệm căn bản để hiểu được cấu trúc và sự liên quan giữa các thành phần trong cơ sở dữ liệu đó.	2.1.2a; 2.1.3a
4.2	- Biết đưa hợp lý dữ liệu từ thế giới thực vào việc cập nhật và truy vấn trên CSDL.	2.2.1b
4.3	- Kỹ năng làm việc nhóm trong giải quyết bài toán thực tế.	2.2.2a
4.4	- Hiểu rõ đây là môn học cơ sở của chương trình đào tạo đại học của các ngành thuộc lĩnh vực CNTT nói chung và ngành HTTT nói riêng.	2.3a

5. Chuẩn đầu ra của học phần:

CĐR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CĐR CTĐT	
	Kiến thức	(6		
CO1	Nắm rõ những khái niệm căn bản cần thiết về cơ sở dữ liệu. Biết định nghĩa một cơ sở dữ liệu mới, cập nhật, truy vấn đúng và hiệu quả trên một cơ sở dữ liệu đã cho.	4.1	2.1.2a	
CO2	Hiểu lý thuyết về đại số quan hệ và vai trò nền tảng của nó trong ngôn ngữ SQL.	4.1	2.1.2a	

CĐR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CĐR CTĐT
	Kiến thức		
CO3	Nắm được vai trò và tầm ứng dụng đa dạng của SQL. Nắm vững lý thuyết căn bản về thiết kế một cơ sở dữ liệu quan hệ, biết đánh giá một cơ sở dữ liệu có thỏa các qui tắc chuẩn hóa hay không.		2.1.3a
	Kỹ năng		5
CO4	Sử dụng thành thực ngôn ngữ SQL, biết truy vấn đúng và hiệu quả trên một cơ sở dữ liệu đã cho.		2.2.1b
CO5	Sử dụng và lập trình linh hoạt trên một hệ quản trị CSDL.		2.2.1b
CO6	Lập kế hoạch và phân công công việc phù hợp cho các thành viên nhóm theo quy trình thiết kế một CSDL		2.2.2a
	Thái độ/Mức độ tự chủ và trách nhiệm		
CO7	Phát triển nhiều lời giải khác nhau cho cùng một bài toán.		2.3a

6. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

Học phần gồm 3 phần: kiến thức cơ bản, lý thuyết về thiết kế cơ sở dữ liệu (CSDL) quan hệ và lập trình CSDL. Do mô hình quan hệ vẫn còn phổ biến và liên quan mật thiết đến nhiều mô hình khác nên sẽ được trình bày như là nền xuyên suốt cho cả học phần.

Ở phần A- Kiến thức cơ bản, từ những khái niệm chung về CSDL, mô hình quan hệ của CSDL được mô tả chi tiết hơn, và được bổ sung bởi đại số quan hệ. Ngôn ngữ SQL để truy vấn cũng được mô tả rõ ngữ pháp và cách dùng từ mức cơ bản đến mức nâng cao, chủ yếu cho mô hình quan hệ của CSDL.

Phần B mang lại lý thuyết về thiết kế CSDL quan hệ qua các khái niệm phụ thuộc hàm và các qui tắc chuẩn hóa.

Phần C hỗ trợ đi sâu về lập trình trên CSDL.

7. Cấu trúc nội dung học phần:

7.1. Lý thuyết

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP	
Chương 1.	Tổng quan về CSDL	2	CO1	
1.1.	Khái niệm chung			
1.2.	Khung nhìn dữ liệu			
1.3.	Các mô hình của CSDL			
1.4.	Ngôn ngữ thao tác dữ liệu			
1.5.	Quản lý các giao dịch			
1.6.	Quản lý bộ nhớ của CSDL			
1.7. Người quản trị CSDL				
1.8.	1.8. Người dùng CSDL			
1.9.	Hệ quản trị CSDL			

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
Chương 2.	Mô hình quan hệ	4	
2.1.	Các định nghĩa		CO1
2.2.	Ràng buộc toàn vẹn trên CSDL quan hệ		CO1
2.3.	Các thao tác cập nhật trên CSDL quan hệ		CO2
2.4.	Sự thông thương giữa các quan hệ		CO2
Chương 3.	Đại số quan hệ	5	
3.1.	Giới thiệu		CO2
3.2.	Một số khái niệm		CO2; CO7
3.3.	Các phép toán cơ bản		CO2; CO7
3.4.	Các phép toán khác		CO2; CO7
Chương 4.	Ngôn ngữ hỏi SQL	10	
4.1.			CO3
4.2.			CO4; CO5
4.3.	Các lệnh SQL nâng cao		CO4; CO5
Chương 5.	Các loại phụ thuộc dữ liệu	3	
5.1.	Giới thiệu vấn đề		CO3
5.2.	5.2. Phụ thuộc hàm		CO3
Chương 6.	Chuẩn hóa sơ đồ quan hệ	2	
6.1.	Khóa của sơ đồ quan hệ		CO3;CO6
6.2.	Các dạng chuẩn của sơ đồ quan hệ		CO3;CO6
6.3.	Lợi ích của việc chuẩn hóa		CO3;CO6
Chương 7.	Giới thiệu về các kỹ thuật lập trình SQL	4	
7.1.			CO4
7.2.			CO3;CO4
7.3.	Lập trình CSDL với các lời gọi hàm		CO3;CO4
7.4.			CO3;CO4
	7.5. So sánh các cách tiếp cận		CO7

7.2. Thực hành

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
Bài 1.	Tạo và sửa cấu trúc CSDL		
1.1.	Tạo bảng cha	1	CO3; CO4;
1.2.	Tạo bảng con với khóa ngoài	2	CO3; CO4;
1.3.	Sửa cấu trúc bảng và xóa bảng	2	CO3; CO4;
Bài 2.	Cập nhật dữ liệu của bảng		
2.1.	Thêm dữ liệu của bảng cha	1	CO3; CO4;
2.2.	Thêm dữ liệu của bảng con	2	CO3; CO4;
2.3.	Sửa và xóa dữ liệu trên bảng con	1	CO3; CO4;
2.4.	Sửa và xóa dữ liệu trên bảng cha	1	CO3; CO4;
Bài 3.	Truy vấn cơ bản với SQL		
3.1.	Tìm trên một bảng (không/ có điều kiện, có/ không	2	CO3; CO4;
	sắp xếp		
3.2.	Tìm trên nhiều bảng	2	CO3; CO4;
Bài 4.	Truy vấn nâng cao với SQL		
4.1.	Sử dụng nhiều mức lồng	2	CO3; CO4;

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
4.2.	Tìm có chia nhóm	2	CO3; CO4;
4.3.	Sử dụng hàm kết tập	2	CO3; CO4;
4.4.	Phối hợp tất cả các dạng trên	3	CO3; CO4;
4.5.	Tạo khung nhìn	2	CO3; CO4;
Bài 5.	Lập trình CSDL với các dạng SQL động, SQL nhúng và SQLJ		
5.1.	Dùng các lời gọi hàm	3	CO5;CO7
5.2.	Dùng các thủ tục lưu trữ sẵn	3	CO5;CO7

8. Phương pháp giảng dạy:

- Bài tập và thảo luận ngay trên lớp sau mỗi khái niệm hoặc phương pháp.

- Khuyến khích SV đưa nhiều lời giải cho cùng một vấn đề.

- Có bài tập nhóm để tập SV làm việc nhóm, và có khả năng giải các đề bài phức tạp gần thực tế.

9. Nhiệm vụ của sinh viên:

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ như sau:

- Tham dự tối thiểu 2/3 số tiết học lý thuyết.

- Tham gia đầy đủ 100% giờ thực hành.

- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm/ bài tập và được đánh giá kết quả thực hiện.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.

- Tham dự thi kết thúc học phần.

- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.hủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.

10. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên:

10.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

ТТ	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	CĐR HP
1	Điểm bài tập nhóm	- Báo cáo/thuyết minh/ Được nhóm xác nhận có tham gia	20%	CO6;CO7
2	Điểm kiểm tra giữa kỳ	- Thi viết (60 phút)	20%	CO1;CO2
3	Điểm thi kết thúc học phần	Thi viết (60 phút), thi thực hành (90 phút) Tham dự đủ 80% tiết lý thuyết và 100% giờ thực hành Bắt buộc dự thi	60%	CO3;CO4;CO5

10.2. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

11. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu	Số đăng ký cá biệt
[1] Fundamentals of database systems / Ramez Elmasri, Shamkant B. Navathe 5th ed New York: Addison Wesley, 2007 xxviii, 1123 p.; ill., 24 cm, 032141506X 005.74/ E48	CNTT.001539
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ E48	
[2] Database systems the complete book / Hector Garcia-Molina, Jeffrey D. Ullman, Jennifer Widom 2nd ed Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall, c2009 xxxvi, 1203 p.; ill., 25 cm, 9780131873254 005.74/ G216	CNTT.001536
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ G216	
[3] Database design, application development and	CNTT.002819,
administration / Michael V. Mannino 3rd ed New York: McGraw Hill, 2007 xxi, 712 p.; ill (col.), 26 cm,	CNTT.002820,
00711070109780071107013 005.74/ M284	MOL.061977,
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ M284	AV.000727,
	AV.000728, AV.000729,
	AV.000730,
	AV.000731,
	MON.021164,
	MON.034412, CNTT.001339,
	MON.030243,
[4] Database systems: Design, implementation, and management / Peter Rob, Carlos Coronel 7th Australia: Thomson, 2007 668 p., 27 cm, 1418835935 005.74/ R628	CNTT.001183
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ R628	
[5] Database systems: An application-oriented approach / Michael Kifer, Arthur Bernstein, Philip M. Lewis 2nd (Complete version) Boston, MA.: Pearson/Addison Wesley, 2006 xxxi, 1325 p.; ill., 24 cm, 0321268458 005.74/ K47	CNTT.001154
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ K47	
[6] Database management systems: Designing and building	CNTT.001113,
business applications / Gerald V. Post 3rd ed Boston, MA.: McGraw-Hill / Irwin, 2005 xxii, 424p.; ill. (some col.),	CNTT.001114,
27cm++01 CD-ROM (4 3/4 in.), 0072919191 005.74/ P857	MOL.044930,
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ P857	MOL.044931,
	AV.004991,
	AV.004992,

	AV.004993
[7] Database systems: A practical approach to design, implementation, and management / Thomas Connolly, Carolyn begg 4rd.ed Harlow: Addison Wesley, 20051236 p., cm (International comouter Sciens series), 0201708574 005.74/ C752	CNTT.000784, CNTT.001804
Số thứ tự trên kệ sách: 005.74/ C752	
[8] SQL for smarties- Advanced SQL programming/ Joe Celo's 3rd ed Morgan Kauffmann Publishers 808p 005.133/ C392	CNTT.001721
Số thứ tự trên kệ sách: 005.133/ C392	
[9] SQL: A beginner's guide / Robert Sheldon 2nd ed New York: McGraw-Hill, 2003 530 p., cm, 0072228857 005.7585/ S324	CNTT.000742
Số thứ tự trên kệ sách: 005.7585/ S324	
[10] Mobile database systems / Vijay Kumar Hoboken, N.J.: Wiley-Interscience, 2006 xxiv, 294 p.; ill., 25 cm, 0471467928 658.8720285/ K96	CNTT.001329, MOL.062026, MON.040769
Số thứ tự trên kệ sách: 658.8720285/ K96	111011.010707

12. Hướng dẫn sinh viên tự học:

Tuần	Nội dung	Lý thuy ết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
1	Chương 1: TỔNG QUAN VÈ CƠ SỞ DỮ LIỆU 1.1. Khái niệm chung 1.2. Khung nhìn dữ liệu 1.3.Các mô hình của CSDL 1.4 Ngôn ngữ thao tác dữ liệu 1.5 Quản lý các giao dịch (transaction) 1.6 Quản lý bộ nhớ của CSDL 1.7 Người quản trị CSDL 1.8 Người sử dụng CSDL 1.9 Hệ quản trị CSDL	2	0	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 1.3, 1.6, Chương 1; Chương 2 +Tài liệu [2]: Chương 1 +Tài liệu [3]: Chương 1 +Tài liệu [4]: Chương 1 +Tài liệu [5]: mục 1.1, Chương 1 +Tài liệu [6]: Chương 1 +Tài liệu [7]: Chương 1 +Ôn lại nội dung về quản lý bộ nhớ và quản lý tập tin đã học ở học phần Hệ điều hành. +Tra cứu nội dung về giao dịch.
2	Chương 2: MÔ HÌNH QUAN HỆ 2.1 Các định nghĩa 2.2 Ràng buộc toàn vẹn trên CSDL quan hệ	2		-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 3.1- 3.2 Chương 3 +Tài liệu [2]: mục 2.1- 2.2, mục 2.5 Chương 2; Chương 7 +Tài liệu [3]: mục 3.1- 3.2 Chương 3

			d	+Tài liệu [4]: Chương 3 +Tài liệu [5]: mục 3.1- 3.2, Chương 3 +Tài liệu [7]: Chương 3 +Ôn lại nội dung về lý thuyết tập hợp đã học ở học phần Toán rời rạcLàm các bài tập trong các tài liệuLàm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
3	Chương 2: MÔ HÌNH QUAN HỆ (tt) 2.3 Sửa và xóa dữ liệu trên bảng con 2.4 Sự thông thương giữa các quan hệ	2		-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 3.3 Chương 3 +Tài liệu [3]: mục 3.3 Chương 3 -Làm các bài tập trong các tài liệu. -Làm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
4	Chương 3: ĐẠI SỐ QUAN HỆ 3.1. Giới thiệu 3.2. Một số khái niệm 3.3. Các phép toán cơ bản	3		-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 6.1 đến 6.3 của Chương 6 +Tài liệu [2]: mục 2.4 của Chương 2; mục 5.1 của Chương 5 +Tài liệu [3]: mục 3.4 Chương 3 +Tài liệu [5]: mục 5.1 Chương 5 +Tài liệu [7]: mục 4.1 Chương 4 +Ôn lại nội dung về lý thuyết tập hợp đã học ở học phần Toán rời rạc. -Làm các bài tập trong các tài liệu. -Làm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
5	Chương 3: ĐẠI SỐ QUAN HỆ (tt) 3.4 Các phép toán khác	2		-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 6.4 đến 6.5 của Chương 6 +Tài liệu [2]: mục 5.2, 5.4 của Chương 5 +Xem lại nội dung đã học ở học phần +Tra cứu nội dung về -Làm các bài tập trong các tài liệu. -Làm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
6	Chương 4: NGÔN NGỮ HỔI SQL 4.1 Giới thiệu ngôn ngữ hỏi SQL 4.2 Các lệnh SQL căn bản	5		-Nghiên cứu trước:

			+Tài liệu [9]: Chương 1-7 -Làm các bài tập trong các tài liệuLàm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
7	Chương 4: NGÔN NGỮ HỎI SQL (tt) 4.3 Các lệnh SQL nâng cao	5	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: Chương 5 +Tài liệu [2]: mục 6.2 đến 6.4 của Chương 6 +Tài liệu [3]: mục 4.3- 4.6 Chương 4, Chương 9- 10 +Tài liệu [4]: mục 8.1- 8.6 Chương 8 +Tài liệu [5]: mục 5.2- 5.3 Chương 5 +Tài liệu [6]: Chương 5 +Tài liệu [7]: mục 5.3 Chương 5, Chương 6 +Tài liệu [8]: Chương 17- 27 +Tài liệu [9]: Chương 8- 12 -Làm các bài tập trong các tài liệu. -Làm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
8	Chương 5: CÁC LOẠI PHỤ THUỘC DỮ LIỆU 5.1 Giới thiệu vấn đề 5.2 Phụ thuộc hàm	3	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 15.2 Chương 15 +Tài liệu [2]: mục 3.1 đến 3.2 của Chương 3 +Tài liệu [3]: mục 7.1 của Chương 7 +Tài liệu [5]: mục 6.1- 6.4 Chương 6 +Tài liệu [7]: mục 13.1- 13.4 Chương 13, mục 14.1 Chương 14 -Làm các bài tập trong các tài liệuLàm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
9	Chương 6: CHUẨN HÓA SƠ ĐỔ QUAN HỆ 6.1 Khóa của sơ đồ quan hệ 6.2 Các dạng chuẩn của sơ đồ quan hệ 6.3 Lợi ích của việc chuẩn hóa	2	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 15.2 Chương 15 +Tài liệu [2]: mục 3.3 đến 3.5 của Chương 3 +Tài liệu [3]: mục 7.2 của Chương 7 +Tài liệu [4]: Chương 5 +Tài liệu [5]: mục 6.5 Chương 6 +Tài liệu [6]: Chương 3 +Tài liệu [7]: mục 13.5- 13.9 Chương 13, mục 14.2- 14.3 Chương 14 -Làm các bài tập trong các tài liệu. -Làm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
10	Chương 7: GIỚI THIỆU VỀ CÁC KỸ THUẬT LẬP TRÌNH SQL 7.1 Các kỹ thuật và vấn đề trong lập trình CSDL	2	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 13.1- 13.3 Chương 13 +Tài liệu [2]: mục 9.5 đến 9.6 của Chương 9

	7.2 SQL nhúng, SQL động và SQLJ 7.3 Lập trình CSDL với các lời gọi hàm		+Tài liệu [3]: Chương 10 +Tài liệu [4]: mục 8.8 của Chương 8 +Tài liệu [5]: mục 8.1- 8.3, 8.5- 8.6 Chương 8 +Tài liệu [9]: Chương 17 +Xem lại nội dung ngôn ngữ Java đã học ở học phần Chuyên đề ngôn ngữ lập trình, Hàm và thủ tục đã học ở học phần Tin học căn bản -Làm các bài tập trong các tài liệuLàm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)
11	Chương 7: GIỚI THIỆU VỀ CÁC KỸ THUẬT LẬP TRÌNH SQL (tt) 7.4 Các thủ tục trữ sẵn (stored procedures) 7.5 So sánh 3 cách tiếp cận	2	-Nghiên cứu trước: +Tài liệu [1]: mục 13.4- 13.5 Chương 13 +Tài liệu [2]: mục 9.1 đến 9.4 của Chương 9 +Tài liệu [3]: Chương 11 +Tài liệu [4]: mục 8.7 của Chương 8 +Tài liệu [5]: mục 8.4 Chương 8 -Làm các bài tập trong các tài liệuLàm việc nhóm (theo danh sách phân nhóm)

Cần Thơ, ngày 12 tháng 04 năm 2019

TRƯỞNG BỘ MÔN

Nguyễn Hữu Hòa

TL. HIỆU TRƯỞNG C TRỰỞNG KHOA

Trương Quốc Định